

BJÖRNDRÅPAREN

JOHANNA HOLMSTRÖM

Björndråparen

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

På s. 477 återfinns citat ur »Lapplands sommar« av Eino Leino

Albert Bonniers Förlag
Box 3159, 103 63 Stockholm
www.albertbonniersforlag.se
info@albertbonniers.se

ISBN 978-91-0-081000-9
COPYRIGHT © Johanna Holmström, 2026
OMSLAG Elina Grandin
FÖRSTA TRYCKNINGEN
TRYCK ScandBook, EU 2026

1

Solen stiger stålgrå över myren i Varjo och låter en ny morgon börja. I toppen av en tall sitter en ensam korp inlindad i det mjuka diset och väntar. Natten har varit ljummen. En tjock dimma hänger över den fuktiga mossen och fågeln är tyst. För första gången på länge har den kunnat äta sig mätt utan att behöva anstränga sig eller leta.

Korpen blinkar sömnigt med ett brunt öga. Snart blundar fågeln helt. Tallkronan gungas av en loj bris och det sövande ljudet av vinden som kammar barr och gräs är för en vilsam stund det enda som hörs.

Plötsligt är det något som skiftar. Korpen är den första som hör det och lyfter från sin gren. Den låter sitt heta rop ljuda högt över trädtopparna när den glider bortåt och korsar de stövelklädda människorna som går långt där nere. Förr eller senare kommer de att hitta korpens skatt. Förr eller senare kommer de att känna lukten.

Dimman skingras uppifrån och ner, blandar sig med molnen som snabbt sopar över himlens blå panel. I den tilltagande vinden klarnar sikten mellan de glesa tallarnas stammar för de tre bärplockarna som varsamt kliver fram mellan tuvorna. De har hängt stora plasthinkar på käppar som de bär över axlarna. Med sina ok liknar de gammaldags mjölkdejour.

Steg för steg närmar de sig platsen där korpen har suttit, men ännu har de inte märkt något. De samtalar i enstaka ord på thailändska där de ropar åt varandra att se upp för vattenfyllda hål eller meddelar ifall de hittar tranbär.

Det är två kvinnor och en man som trampar fram där i myren, och med ens stannar en av dem och ropar åt de andra att de ska stå stilla. Hon har fått syn på något i utkanten av mossen, nära skogsbrynet.

Ett envist dis hänger fortfarande kvar mellan trädstammarna och de tre thailändarna kisar och blinkar som för att jaga bort töcknet. Somchai drar ett djupt andetag och ropar på Nalin som ställer ner sina spannar. Runt stövlarna väller det roströda vattnet upp och det känns som om hon fastnar där hon står.

Djuret som befinner sig rätt framför dem ter sig enormt, som förstorat av det dallrande gryningsljuset. En best på tvåhundra kilo som lurar i utkanten av mossen och väntar på att få rusa emot dem. De har blivit varnade för det här. Och nu är *det* här.

Det finns ingen flyktväg. Björnar är snabba och kärret runtom dem är en värld av vattenfyllda hål och bottenlös, sugande dy. De kan inte springa. Det enda de kan göra är att försöka skrämma björnen. Ovanför deras huvuden kretsar en korp med ett olycksbudskap och det ensliga ljudet förstärker känslan av fara.

Långsamt ställer Somchai ner sitt ok och lösgör den långa käppen från hinkarnas handtag. Med en huvudrörelse och en kort mening uppmanar han Waan och Nalin att göra detsamma, och så närmar de sig vaksamt det väldiga djuret, käpparna framför sig, måna om att inte visa sin rädsla.

Stövlarna suckar då de lossnar från den genomdränkta torven. Det låter som när tandlösa gommar tuggar. I en blixtnäve ögonblick tänker Waan på Thatsani där hemma och undrar om hon någonsin kommer att få se sin mormor igen. Fingrarna griper hårt om träet och barken är sträv mot huden. Om björnen rusar emot henne kommer hon inte att ha en chans. Hennes vapen kommer att brista som en tandpetare.

Och så känner hon stanken. Den väller fram mot henne med vinden i en våg av äckel och hon håller ofrivilligt andan. Det vattnas i munnen av obehag. I magen slår illamåendet en volt och hon drar upp sin tjocka tröjkrag över näsan och munnen.

Nalin sänker käppen och ropar på Somchai och Waan att följa med henne. Långsamt närmar sig de tre bärplockarna djuret och går runt den massiva, raggiga ryggen tills de får fast mark under fötterna.

Björnen ligger på sidan med buken uppfläkt och tömd på tarmar och inälvor. De smala ögonspringorna är öppna, men några ögon finns inte längre kvar. Dem hackade korpen i sig allra först, en enkel men andlöst smaklig delikatess.

När Minna Salminen, kriminalkonstapel vid Kuhmopolisen, når fram till myren i Varjo vimlar det redan av människor bland träden. Det har varit en god bit att gå. Hit leder inte några stigar eller vägar. Minna fick lämna sin bil på närmaste skogsväg och sedan var det bara att klafsas på. För säkerhets skull har hon tagit på sig ett par stövlar som når ända upp på låren.

Om det är något hon avskyr med hösten så är det den råkalla morgonkylan, och att bli våt om fötterna därtill – blotta tanken framkallar rysningar i hela kroppen. Hennes blonda hår har fått växa ur pagefrisuren som hon haft i flera år och det är nu tillräckligt långt för att kammats bakåt i en hästsvans.

Den nya dagen är klar som ett litet barns blick och det fladdrar friskt i banderollerna som hennes kollegor Markku Kilpelä och Esko Sydänsyrjä har spänt upp runt brottsplatsen. Som förste män på plats har de varit där och dragit medan de svärande har snubblat fram och fastnat i trädgrenar och annat otyg.

Samtalet om den döda björnen kom strax efter klockan sex på morgonen och ledde till dagens första uttryckning. Stora, döda vilddjur måste alltid kollas upp, och att bokstavligen snubbla över ett kadaver av detta slag hör inte till vanligheterna. Då brukar det vara fråga om tjuvjakt.

Med en lätt suck lyfter Minna upp en av de blåvita plastrem-sorna och duckar in under den. Hon letar med blicken bland dem som har samlats där, men lyckas inte få syn på sin arbetspartner Timo Kyrö bland de blåklädda och inte heller bland

den mängd av män i jaktkläder som av någon anledning har hittat dit.

Det är verkligen osedvanligt mycket folk på plats och hon går fram till den långa och gråsprängde Markku som står närmast med en blåvit rulle plast i handen. Han är äldst i deras enhet på sju personer, men det är Minna som är överst i rang.

»God morgon. Vad är det för konferens på gång här?« säger hon, medan hon noterar att jägarna som befinner sig närmast den döda björnen står bara en meter ifrån kroppen.

»De var här redan innan vi hann på plats«, svarar Markku med en axelryckning.

»Nå, voj helvete«, säger Minna, och Markku lyfter ena handen i en avvärjande gest.

»Det fanns inget vi kunde göra. Thailandarna som hittade kadavret visste inte vad de skulle ta sig till så de ringde sin arbetsgivare, Ari Liimatainen«, säger Markku och pekar på en rätt så lång och bred man, halvvägs igenom medelåldern.

Han nickar mot hennes stövlar.

»Bra att du tog de där«, säger han. »För du kommer snart att få vada genom en hel del skitprat.«

Minna småskrattar och ger Markku en kamratlig knuff. Sedan styr hon stegen mot Ari Liimatainen.

När Ari ser att hon närmar sig avslutar han samtalet med någon som står med en bandspelare i handen. Det är en ung, propert klädd kvinna med kort, mörkt hår, som stoppar ner utrustningen i en väska och börjar fotografera björnen.

Just så, tänker Minna. Media är på plats. Vilken jävla soppa.

»Ari«, säger Ari och sträcker fram handen mot henne.

»Kriminalkonstapel Salminen«, säger hon till svar, utan att ta den. »Jag ser att ni redan ger intervjuer. Vem har ringt pressen?«

Han ler brett mot henne. Tänderna som skymtar är lika grå

och ovårdade som skäggstubben och det tjocka men okammade håret. De bruna cargobyxorna är instoppade i ett par gröna, högskaftade kängor. Han ser ut att bo ute i skogen. Och det gör han antagligen också, så länge det är säsong.

Det har inte varit några bra år för bärmånglarna sedan det kommit fram att många av dem också var nästintill moderna slavhandlare, men efter ett par år av negativ publicitet har arbetskraftsimporten rullat i gång igen.

»Jag vet inte«, svarar Ari på hennes fråga.

Hon ser på honom uppifrån och ner och undrar om det kan ha varit han själv som ringt regionaltidningen. En intervju skulle ge honom en chans att skryta lite om sig själv, och samtidigt putsa upp det skamfilade ryktet.

»Och vad har ni berättat för dem?« undrar hon.

Ari kurar ihop sig en aning innan han svarar.

»Inget som jag inte kommer att berätta för er.«

Sedan avfyrar han sitt flin igen, troligen i ett försök att vinna henne över på sin sida, men hans undvikande och lismande sätt har motsatt effekt på Minna. Hon gör en mental notering om att hon ska kolla upp ifall alla hans tillstånd är i skick och hon hoppas att hon ska hitta något att klämma till honom för.

Minna vänder sig ifrån honom, planerar inte att snacka med honom själv, det får någon av grabbarna sköta. Det är ju därför de finns. För att hantera sådana som Ari Liimatainen, så att hon själv slipper det.

Ari verkar däremot vara av annan åsikt. Han stoppar händerna djupt i byxfickorna och följer efter henne medan han låter munnen gå.

»Det var mina tre *thaikkun* som hittade den. Ja, tre av mina tjugosju, för att vara mer exakt, men de där tre som alltid håller ihop, Song, Ming, vad de nu heter. De verkar känna varandra sedan tidigare år. Inte vet jag så mycket om dem egentligen.

Du vet. De är inte så bra på engelska. Och finska kan de nästan inte alls.«

Minna sneglar på honom där de går mot den döda björnen.

»Inte? Kan de inte ens säga *är det fisksoppa idag igen?*« frågar Minna.

Ari stannar och ser på henne med en förvånad och stött min genom sina stora sjuttiotalsglasögon. Det dröjer en stund innan han förmår sig att svara.

»Hördu, det där var allt bra fräckt!«

Då ler Minna mot honom för första gången medan hon backar ifrån honom.

Nyheter om att de utländska bärplockarna har fått leva på en rätt tillagad av ruttna fiskhuvuden under flera veckor har inte gått någon förbi, och det är tydligt att Ari inte gillar att bli påmind om den detaljen.

»Jag har inte haft något med det där att göra«, ropar han efter henne. »Jag har alltid tagit hand om mina arbetstagare. Fråga vem som helst!«

Minna vänder sig mot björnen. Äntligen slipper hon den pladdrande slavdrivaren. Hon har inte ens hunnit äta ett ordentligt morgonmål än, och det är dessutom ytterst irriterande att en möjlig brottsplats har blivit nedtrampad av utomstående i ett par timmars tid.

Hon går fram till den raggiga kroppen. Ögonlös och tömd på sitt innehåll är den, och magen verkar vara uppsprättad med kniv. Kanterna på såret är alldeles jämna. Inte söndergnagda som de varit ifall djur hade öppnat buken med sina tänder.

Lukten av ruttande kött står tjock kring den täta pälsen som har börjat få sina vinterfärger. Den hade säkert redan förberett sig på att gå i ide. Ätit bär, svamp och barr och inte gjort någon förnär när den mötte sitt öde.

Minna går ner i huksittande medan hon betraktar björnens

insida. Rygggraden, revbenen, det rosaröda köttet mellan skelletets ramverk.

Bakom sig hör hon ljudet av steg som målmedvetet närmar sig. Hon förbereder sig på att det kan vara Ari som gör comeback, men det är det inte, utan hennes arbetspartner och närmaste kollega Timo Kyrö.

Tack och lov, tänker hon, och känner hur irritationen släpper. Han lyser upp när han ser henne, trots att de jobbar tillsammans nästan varje dag.

Hon vänder blicken mot kroppen igen. Timo stannar bredvid henne och visslar till en gång innan han sätter sig ner på huk.

»Vad har vi här då?« frågar han.

»Säg det. Antagligen precis det som det verkar vara. Frågan är om inälvorna har blivit uppätta av djur eller om någon har avlägsnat dem med flit«, svarar Minna.

Timo drar fundersamt handen över det kortklippta röda skägget. Lukten verkar inte störa honom och Minna noterar att inte heller hon känner samma avsmak som hon brukar göra. Hon har svårt med liklukt, men ett stinkande djur är lättare att uthärda än en människokropp.

»Vad skulle någon vilja göra med inälvorna?« frågar Timo.

Minna ser på honom medan hon ur fickan plockar fram ett par plasthandskar som hon drar på sig.

»Ja, jag vet inte. Kanske någon har velat dölja vad björnen har ätit. Om den har blivit hitlockad med mat för att sedan bli skjuten.«

Det är tydligt att björnen har blivit hanterad efter sin död. Den uppsprättade buken är inte dödsorsaken. Markku har sagt att djuret har dött av en skottskada. Minna håller andan mot lukten när hon går ett par steg närmare för att se efter. Och jo, mycket riktigt är björnen skickligt skjuten i halsen.

Hon ser på Timo och han möter hennes blick. En stund verkar han dela hennes tankar. Det här är inte en vanlig tjuvjaktshistoria. Ingen förnuftig jägare skulle lämna kvar björnkroppen så här. Snarare skulle dådet döljas och kadavret gömmas. Vem som än har skjutit den verkar vilja att den ska hittas.

»Vems myr är det?« undrar Minna.

»Jag vet inte, men det har säkert Markku eller Esko koll på vid det här laget«, svarar Timo och reser sig.

De behöver inte fundera länge på saken. En lång och gänglig karl i hängselbyxor och keps samt en tjock rutig skjorta kommer skyndande mot dem. Han stannar då han får syn på björnen och ansiktet verkar tappa all färg. Munnen öppnas och stängs ett par gånger och blicken i ögonen är vildsint. Han ger ifrån sig ett kort utrop. Så lyfter han händerna till huvudet och en stund svävar de där, strax ovanför kepsen, innan han dyker ner i sin egen famn.

Minna ser frågande på Timo, men kollegan rycker bara på axlarna. Mannens reaktion är ovanligt våldsamt. Som om det var en död anhörig han sett, eller en vän.

När Minna går fram till honom tittar han inte ens på henne där han sitter och kämpar mot en kräkreflex.

»Ursäkta mig«, säger hon och lägger en hand på hans axel och trycker den en aning.

Han stelnar omärkligt till men skakar inte bort hennes beröring.

»Är ni okej?« frågar hon.

Det kommer en grumlig harkling från mannen och han torkar sig snabbt under ögonen med fingrarna.

»Nej«, säger han sedan.

»Jag är kriminalkonstapel Minna Salminen från Kuhmopolisen. Vad gör ni här? Och vem är ni?«

Mannen sitter tyst en stund.

»Jag heter Jakob Teräs. Det här är min mark. Min myr.«

Rösten darrar när han återfår talförmågan.

»Jag ärvde den av min mamma för tre år sedan. Men den där björnen har jag känt i nästan hela mitt liv.«

Minna ser undrande på honom.

»Känt?« frågar hon.

Han nickar en gång.

»Ja, eller följt«, svarar han. »Forskat i. Och de senaste åren också dokumenterat, tillsammans med Marja. Min fru. Hon kommer att ... Hon kommer att bli helt ...«

Rösten bryts och han kommer av sig igen. En stund sitter han bara där med handen pressad mot sina läppar.

»Har ni någon aning om vem som kan ha gjort det?« frågar Minna.

Jakob skakar på huvudet.

»Det är en björn«, säger han, knappt hörbart. »Vem som helst kan ha skjutit den.«

Minna skakar lätt om hans axel och rätar på sig.

»Leta upp mig ifall ni kommer på något mer. Jag är där borta«, säger hon.

Timo står nu och pratar med den kortklippta, mörkhåriga kvinnan som Minna sett tidigare. Bakom dem står några ur jaktlaget, och Minna styr sina steg mot jägarna. På vägen blir hon tvungen att passera reportern som tar tillfället i akt att presentera sig.

»Aino Kettunen, Kainuun Sanomat.«

Minna nickar mot Aino i förbifarten, men hon har inte lust att stanna.

»Ni är då tidigt ute«, säger hon bara. »Är det nyhetstorka där uppe i Kajana?«

Aino verkar inte låta sig beröras av Minnas spydighet.

»Tjuvskytte är alltid en nyhet«, kontrar hon enkelt. »Inte skulle ni vilja svara på några frågor?«

Minna muttrar något ohörbart till svar och går raskt fram till en av de grönlädda männen som hon känner igen.

»Hej«, säger hon. »Vad gör jaktlaget här?«

Mannen ser förvånad på henne.

»Vet du inte det?« frågar han.

»Nej. Om jag visste skulle jag inte fråga.«

Det är Pertti, ser hon nu, välkänd i trakten för ett och annat.

»Den där björnen rör sig alltid tillsammans med en varg, och någon ringde oss och sade att vargen är skadskjuten. Den måste hittas och dräpas«, svarar Pertti.

Han ser nöjd ut. Vapnet har han förmodligen redan i bilen. Att skjuta varg, det ser han minsann fram emot och han är inte den enda.

Just så, tänker Minna, men säger inget. Så inte bara ett mord. Utan ett dubbelmord.